

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΗ ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

(ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΙΝΑΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ)

ΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ἐκάστου ἀνδρώπου, εἴτε ἀνδρὸς εἴτε γυναικὸς, εἶναι νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἀνθρώπους. Ὡς πρὸς τοῦτο νομίζω ὅτι εἶναι σύμφωνα ὅτι μὴ ἀνήθικοι ἀνθρώποι. Ἡ διαφορὰ μετὰ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ τούτου ἔγκειται εἰς τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνουσι τούτου δηλ. κατὰ τὴν τρόπον ὑπηρετοῦσι τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ ἀνὴρ ὑπηρετεῖ τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ φυσικοῦ κύπου ἀποκτῶν τὰ μέσα τῆς διατροφῆς, καὶ διὰ διανοητικοῦ κόπου σπουδάζων τοὺς νόμους τῆς φύσεως, πρὸς κατανύξιν ταύτης καὶ δι' ἐργασίας κοινωνικῆς κανονίζων τρόπους τῆς ζωῆς καὶ τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων. Τὰ μέσα διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὸν ἀνδρα εἶναι ποικίλα. Ὅλη ἡ κίνησις τῆς ἀνθρωπότητος, ἐξαιρέσει τῆς γεννήσεως καὶ διατροφῆς τέκνων, ἀποτελεῖ τὸ στάδιον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ὅχι μόνον διὰ τῶν αὐτῶν μέσων, δι' ὧν καὶ ὁ ἀνὴρ, ἀλλ' ἀκόμη καὶ δι' ἑτέρου προσιδιάζοντος μόνον αὐτῇ.

Ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς ἀνθρωπότητος ἀφ' ἑαυτῆς διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, εἰς τὴν αὔξησιν τῆς εὐτυχίας τῆς ὑφισταμένης ἀνθρωπότητος καὶ εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἀνθρωπότητος. Διὰ τὸ πρῶτον, εἶναι κυρίως προωρισμένοι οἱ ἄνδρες, διότι εἶναι ἐστερημένοι τῆς ἰκανότητος νὰ ὑπηρετήσωσι διὰ τοῦ δευτέρου. Διὰ τὸ δεύτερον κυρίως εἶναι προωρισμένοι αἱ γυναῖκες, διότι ἀποκλειστικῶς αὐταὶ εἶναι ἱκαναὶ πρὸς τοῦτο. Τὴν τοιαύτην διάκρισιν εἶναι ἀδύνατον, δὲν πρέπει εἶναι ἀμάρτημα νὰ μὴ ἐνθυμεῖται τις καὶ νὰ ἀπαλείφῃ. Ἐκ τῆς τοιαύτης διακρίσεως ἀπορρέουσι τὰ καθήκοντα καὶ τούτων καὶ ἐκείνων, καθήκοντα μὴ ἐπινοηθέντα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ κείμενα εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων. Ἐκ τῆς τοιαύτης διακρίσεως ἀποβαίνει δυνατὴ ἡ ἐκτίμησις τῆς εὐεξίας ἢ τοῦ ἁμαρτήματος τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀνδρὸς, ἐκτίμησις ὑπάρξασα καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας καὶ σήμερον ὑφισταμένη καὶ οὐδέποτε μέλλουσα νὰ ἐκλίπῃ, ἐφ' ὅσον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑπῆρχεν, ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρχῃ λογικόν.

Πάντοτε ὑπῆρχε καὶ θὰ ὑπάρχῃ τὸ ὅτι ἀνὴρ διελθὼν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ζωῆς του εἰς τὸν αὐτὸν

προσιδιάζοντα ποικίλον φυσικὸν καὶ διανοητικὸν κόπον καὶ γυνὴ διελθοῦσα τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ζωῆς τῆς εἰς τὸν ἀποκλειστικῶς αὐτῇ προσιδιάζοντα κόπον τῆς γεννήσεως, διατροφῆς καὶ ἀνατροφῆς τέκνων, ἀμφότεροι ὁμοίως θὰ αἰσθάνωνται ὅτι πράττουσιν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πρέπει καὶ ὁμοίως θὰ διεγείρωσι τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, διότι ἀμφότεροι ἐκπληροῦσιν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον προῶρισται αὐτοῖς ὑπὸ τῆς φύσεως.

Ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνδρὸς εἶναι ποικιλιώτερος καὶ εὐρύτερος, ὁ προορισμὸς τῆς γυναικὸς μονομερὴς καὶ στενότερος, βαθύτερος ὅμως καὶ διὰ τοῦτο πάντοτε ἦτο καὶ θὰ εἶναι τὸ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἔχων ἑκατοντάδας καθηκόντων, ἐὰν παραβῇ ἐν ἡ δέκα ἐξ αὐτῶν δὲν ἀποβαίνει ἄφρων, οὐδὲ ἐπιβλαβὴς ἀνθρώπος ἀρκεῖ νὰ ἐκπληροῖ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ προορισμοῦ του. Ἡ γυνὴ δὲ ἔχουσα μικρὸν ἀριθμὸν καθηκόντων, ἐὰν παραβῇ ἐν ἐξ αὐτῶν, ἀμέσως ἡθικῶς πλίπτει χαμηλότερον τοῦ ἀνδρὸς παραβάτος δεκάδα ἐκ τῶν ἰδικῶν του καθηκόντων. Τοιαύτη πάντοτε ἦτο ἡ γενικὴ γνώμη καὶ τοιαύτη πάντοτε θὰ εἶναι, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ οὐσία τοῦ πράγματος.

Ὁ ἀνὴρ, διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ, ὀφείλει νὰ ὑπηρετῇ αὐτὸν καὶ εἰς τὸν κύκλον τοῦ φυσικοῦ κόλου καὶ τῆς σκέψεως καὶ τῆς ἀρετῆς. Διὰ πάντων τούτων τῶν ἔργων δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του. Διὰ τὴν γυναῖκα τὰ μέσα, διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Θεόν, εἶναι κυρίως καὶ σχεδὸν ἀποκλειστικῶς (διότι ἐκτός αὐτῆς οὐδεὶς δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο) τὰ τέκνα. Μόνον διὰ τῶν ἰδίων του ἔργων εἶναι προωρισμένος νὰ ὑπηρετῇ τὸν Θεόν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὁ ἀνὴρ, μόνον διὰ τῶν τέκνων τῆς εἶναι προωρισμένη νὰ ὑπηρετῇ ἡ γυνή.

Καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ ἑαυτῆς τέκνα ἢ προσιδιάζουσα τῇ γυναικί, ἐξαιρετικὴ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν εἶναι τελείως ἀδύνατον διὰ τῆς λογικῆς νὰ καταπολεμήσῃ τις, πάντοτε θὰ ὑπάρχῃ καὶ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν γυναῖκα - μητέρα. Ἡ ἀγάπη αὕτη πρὸς τὸ τέκνον κατὰ τὴν νηπιακὴν του ἡλικίαν καθόλου δὲν εἶναι ἐγωισμὸς, ἀλλ' εἶναι ἀγάπη ἐργάτου πρὸς τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς πράττει καθ' ὃν χρόνον αὕτη εὐρίσκεται εἰς χεῖράς του. Ἀφαιρέσατε τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐργασίας καὶ ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ ἐργασία. Καθ' ὃν χρόνον ἐγὼ γράπτω ὑποδήματα, ἀγαπῶ ταῦτα περισσότερον παντὸς ἄλλου. Ἐὰν δὲν τὰ ἡγάπων, δὲν θὰ ἡδυνάμην καὶ νὰ ἐργασθῶ. Ἐὰν μοῦ καταστρέψωσι ταῦτα, θὰ πέσω εἰς ἀπελπισίαν, ἀλλ' ἐγὼ ἀγαπῶ ταῦτα ἐφ' ὅσον ἐργάζομαι.

Όταν τὰ ἀποτελειώσω, ἀπομένει ἀσθενής τις σύνδεσμος καὶ προτίμησις.

Τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μὲ τὴν μητέρα. Ὁ ἀνὴρ εἶναι προωρισμένος νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἀνθρώπους διὰ ποικίλης ἐργασίας καὶ ἀγαπᾷ ταύτην τὴν ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον ἐκτελεῖ ταύτην. Ἡ γυνὴ εἶναι προωρισμένη νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῶν τέκνων της καὶ δὲν δύναται νὰ μὴ ἀγαπᾷ τὰ τέκνα της ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἐνεργεῖ ἐπ' αὐτῶν, μέχρι τοῦ 3ου, 7ου, 10ου ἔτους.

Γενικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ εἶναι τελείως ἴσοι, παρὰ τὴν διαφορὰν τῶν μέσων τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας. Ἡ ἰσότης ἐγκτείνεται εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ μία ὑπηρεσία εἶναι τόσον σπουδαία ὅσον καὶ ἡ ἑτέρα, ὅτι ἡ μία δὲν ἐννοεῖται ἄνευ τῆς ἄλλης, ὅτι ἡ μία περιλαμβάνει τὴν ἄλλην καὶ ὅτι διὰ τὴν πραγματικὴν ὑπηρεσίαν, τόσον εἰς τὸν ἄνδρα ὅσον καὶ εἰς τὴν γυναῖκα, εἶναι ὁμοίως ἀπαραίτητος ἡ γνώσις τῆς ἀληθείας, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ ἐνέργεια τόσον τοῦ ἀνδρὸς ὅσον καὶ τῆς γυναίκος ἀποβαίνει ὄχι ὠφέλιμος, ἀλλ' ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁ ἀνὴρ εἶναι προωρισμένος νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ποικίλον αὐτοῦ κόπον, ἀλλ' ὁ κόπος αὐτοῦ τότε μόνον ἀποβαίνει ὠφέλιμος καὶ ἡ ἐργασία του καὶ ἡ φυσικὴ καὶ ἡ διανοητικὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ τότε μόνον ἀποβαίνουν καρποφόροι, ὅταν ἐκτελῶνται ἐν ὀνόματι τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ἀγαθοῦ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ὅσον προθύμως καὶ ἐὰν ἐργάζεται ὁ ἀνὴρ διὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἰδίων του τέκνων διὰ κενῆς φιλοσοφίας καὶ διὰ κοινωνικῆς ἐργασίας πρὸς ἴδιον ὄφελος, ὁ κόπος αὐτοῦ δὲν θὰ εἶναι καρποφόρος. Θὰ εἶναι καρποφόρος μόνον τότε, ὅταν κατευθύνεται εἰς τὴν μείωσιν τῶν συμφορῶν τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς ἐνδείας, τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ ψευδοῦς κοινωνικοῦ καθεστώτος.

Τὸ αὐτὸ καὶ μὲ τὸν προορισμὸν τῆς γυναίκος. Ἡ γέννησις, ἡ διατροφή καὶ ἀνατροφή τέκνων θὰ εἶναι ὠφέλιμοι εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τότε μόνον, ὅταν ἀνατρέφῃ αὐτὰ οὐχὶ πρὸς ἰδίαν χαρὰν, ἀλλὰ μέλλοντας ὑπηρετας τῆς ἀνθρωπότητος, ὅταν ἡ ἀνατροφή τῶν παιδίων τούτων γίνηται ἐν ὀνόματι τῆς ἀληθείας καὶ

πρὸς ἀγαθὸν τῶν ἀνθρώπων, ὅταν ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα της οὕτως, ὥστε τὰ ἀποβῶσιν ἄριστοι ἄνθρωποι καὶ ἐργάται τοῦ ἀγαθοῦ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Ἰδανικὴ γυνὴ, κατ' ἐμὲ, εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία προσικειωθεῖσα τὰς ἀνωτέρας βλέψεις τῆς ἐποχῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ζῇ, παραδίδεται εἰς τὸν ἑαυτῆς γυναικεῖον ἔμφυτον προορισμὸν, τὴν γέννησιν, τὴν διατροφήν καὶ ἀνατροφήν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων τέκνων, ἱκανῶν νὰ ἐργάζωνται διὰ τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὰς βλέψεις αὐτῆς.

Διὰ τὴν ἀποκτήσιν δὲ ἡ γυνὴ τὰς ἀνωτέρας ταύτας βλέψεις, νομίζω, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη σπουδῶν, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀναγνώσῃ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ νὰ μὴ κλείῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ ὦτα, πρὸ παντὸς δὲ τὴν καρδίαν.

Ἄλλ' ὅσαι γυναῖκες δὲν ἀπέκτησαν τέκνα, ὅσαι δὲν ἐννιφεύθησαν, ὅσαι εἶναι χῆραι; Αὗται ἄριστα θὰ πράξωσιν, ἐὰν λαμβάνωσι μέρος εἰς τὸν ἀνδρικὸν ποικίλον κόπον. Εἶναι ἀδύνατον ὅμως νὰ μὴ λυπηταί τις βλέπων τοιοῦτον πολῦτιμον ὄργανον, ὥς ἡ γυνὴ, στερούμενον τῆς ἱκανότητος νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν αὐτῇ προσιδιάζοντα μέγαν προορισμὸν.

Τόσον μᾶλλον καθ' ὅσον, πᾶσα γυνὴ, παύσασα πλέον νὰ γεννᾷ, ἐὰν ἔχῃ ἀκόμη δυνάμεις, προφθάνει νὰ ἀπασχοληθῇ μὲ τὸν ἀνδρικὸν κόπον βοηθοῦσα τὸν ἄνδρα. Ἡ βοήθεια αὕτη τῆς γυναίκος εἶναι πολῦτιμος, ἀλλὰ τὸ νὰ βλέπῃ τις νεαρὰν γυναῖκα, ἑτοιμὴν πρὸς γέννησιν τέκνων, ἀσχολουμένην μὲ ἀνδρικὴν ἐργασίαν, πάντοτε εἶναι καὶ θὰ εἶναι λυπηρόν. Τὸ νὰ βλέπῃ τις τοιαύτην γυναῖκα εἶναι τὸ ἴδιον ὥς νὰ βλέπῃ εὐφορον γῆν κεκαλυμμένην διὰ χαλίκων, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς πλατεῖα περιπάτου. Ἀκόμη λυπηρότερον, διότι ἡ γῆ αὕτη θὰ ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ μόνον ἄρτον, ἡ γυνὴ ὅμως ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ διατίμησις, ἀνώτερον τοῦ ὁποίου οὐδὲν εἶναι—ἄνθρωπον. Καὶ μόνον μία γυνὴ δύναται τοῦτο νὰ πράττῃ.

Μετάφρασις Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

Νοβορωσσία

Η. ΑΚΟΥΡΑΤΕΡ: ΕΠΑΝΩ ΣΤΟΝ ΒΡΑΧΟ

ΗΛΙΟΣ λαμποκοπᾷ στὰ ὕψη τὰ ἀπρόσιτα τοῦ γαλανοῦ οὐρανοῦ, ποῦ ἀπλώνεται πέρα ὡς πέτρα χαμογελῶντας γλυκὰ στὸ χρυσοδιαμαντιένιο ἀκτινοβόλημά του.

Καὶ σὰν προάγγελοι κῆποις χαρὰς ἡ δυστυχίας περνοῦν τὰ ἄσπρα σύννεφα ἀργὰ· ἀργὰ, μελαγχολικὰ καὶ πικραμένα, γιατί δὲν εἶνε ἐλευθερὰ νὰ ἀκολουθήσουν ὅποιο δρόμο θέλουν—τὰ διώχνει τοῦ ἀέρα ἡ ἀκατανίκητὴ ὁρμή.

Βαθεῖα, κάτω—ἡ ἀπόκρημνη χαράδρα, ἡ σκοτεινὴ καὶ ἀνήσυχη ρεμματιά.

Ἄνάμει' ἀπ' τὰ ἄσπρα στρώματα τοῦ ἀσθέστη ξανοίγει τὸ δρόμο του ὁ μελαγχροινὸς Δουίνας, καὶ τρέχει ὀρηκτικὰ σὰν νὰ γυρεύῃ διεξόδον. Βράχοι, χωρὶς καμμιὰ ζωὴ, ὑψώνονται τριγύρω καὶ παρκαχολουθοῦν μὲ περιέργεια τὸ τρέξιμό τοῦ ποταμοῦ, σὰν πνεύματα ὀρεινά. Τὰ κύματα χτυποιοῦνται, θρηνοῦν, καταβρέχουν μὲ τὰ δάκρυά τους τοὺς πρόποδας τῶν βράχων ζητοῦντα τὴ μυριοπόθητὴ ἐλευθερίαν. Θέλουν νὰ χυθοῦν καὶ νὰ δροσίσουν τὴ ζερὴ γῆ. Μὰ οἱ βράχοι δὲν τὰ νοιώθουν, δὲν συγκινοῦνται· τὰ στήθη τους κανένα αἰσθημα δὲν θερμαίνει, εἶναι κρύα, παγωμένα. Σ' αὐτοὺς εἶναι γνωστὴ μονάχα ἡ ἡσυχία.

Ἐπάνω σ' ἓνα σκληρὸ βράχο, ἀνάμεισα στὴ γῆ καὶ στὸν οὐρανὸ, ὀλομόνυχτῃ εἶνε φυτρωμένη μιὰ χαμηλὴ, φουντωτὴ πεύκη.

Αἱ ρίζες της εἶνε χωμένες βαθεῖα μέσ' στὰ σκ-